

УДК 327.82

**МЕТОДИКА “СИСТЕМА: ЗРІЗІВ-ПЕРЕТИНІВ-СПОЛУЧЕНЬ”
ЯК УНІДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД В СТВОРЕННІ СУЧАСНОЇ
ТЕОРІЇ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН**

Хонін В.М.,

к.ю.н., доцент кафедри міжнародного права,
Інститут міжнародних відносин, Київський національний
університет ім. Тараса Шевченка

1. Методика «системи: зрізів - перетинів - сполучень» («С:С-С-С») і є однією з основних в дослідженні міжнародних відносин. Базову основу її складають сучасні методологічні принципи: системності, синархії, емерджентності, когерентності, стаціонарних концентрацій, «вузького місця», квантованности субстрату, «золотого перетину», які використовуються поряд з класичними принципами матеріальної єдності світу.

2. Сучасний ряд наук, взаємно збагачуючи одне одного на основі запропонованого Иммануилом Валлерстайном «унідисциплінарного підходу», вдосконалюють модель міжнародних відносин як цілісного соціального явища, що становить лише методологічно виділену органічну модель «світ-системи» буття Людства. Для прояву «багатовимірною структурного образу» міжнародних відносин з'являється необхідність проводити принципово інший за науково організаційної спрямованості аналіз їх фактор-множини, орієнтованого на виділення за певними правилами станів цього многопараметрального явища, яким і є міжнародні відносини.

3. Методика «С:С-С-С» передбачає розглядати міжнародні відносини в послідовності "здійснення зрізів": від формування потреб суб'єктів орієнтованих на міжнародну середу - сполучення їх міжнародних інтересів

- зовнішньо-політичного цільової взаємодії - реального докладання зусиль у фактичних міжнародних відносинах; в класифікації міжнародних відносин по перетинах: відповідно до їх типологічних аналізом за типами, видами, формами, простору, часу їх здійснення конкретно ранжируваних суб'єктами міжнародних авзаімодействій; і відповідно до критеріїв сполучень на основі кластерів спорідненості - з фундаментальних просторів їх станів.

4. Організація просторово-енергетичного міжнародного обміну ресурсами і продуктами, які надаються кожному з окремих «індивідуальних товариств» природно-літосферними можливостями їх країн і становить перший базовий рівень фундаментальних просторів станів міжнародних відносин. . На шляху інтеграції наук методіка «С:С-С-С» передбачає, що дослідники повинні зустрітися і з поняттями «ноосфери» В.І. Вернадського, «буття Людства» М. Хайдеггера, і з концептами «загальної теорії систем» Л. Барталанфі, теорії «загальної гармонії систем» Е.М. Сороко, ідеями «теорії Всього» Д. Дойча.

5. В процесі міжнародних взаємодій формується шар антропогенного розвитку завдяки кластерізованому обміну генофондом між окремими популяціями людей, що і є непорушною вимогою його виживання як виду. У цьому обміні і простежуються визначають умови другого базового рівня фундаментальних просторів станів міжнародних відносин. При дослідженні цього шару міжнародного буття методіка «С:С-С-С» використовує теорії «природокористування» Н.Ф. Реймерса, «біополітики» Л. Колдуелла, «історичної антропології» В.А.Зубакова, та інші.

6. Конкретна історія співіснування з подібними іншими спільнотами в міжнародному середовищі; гостра конкуренція в прагненні закріпити за собою життєвий простір окремого існування; придбані в процесі адаптації до природних і соціальних умов синергетичні, по суті своїй, якості соціумного побуту; і т. п. фактори - все це визначають не тільки для

кожного з цих народів особливі умови формування шару етногенних трансформації «індивідуальних суспільств», але їх переміщення та «нашарування» в міжнародному просторі якраз і складають третій за значимістю базовий рівень фундаментальних просторів станів міжнародних відносин. При дослідженні цього шару міжнародного буття методика «С:С-С-С» використовує теорії «етногенезу» Л.Н. Гумілева, А.И. Бочкарева, «етнопсихології» А.С. Бароніна, «теорії етнічного фаворитизму» Тату Вахонена.

7. Шар техногенного розвитку міжнародних взаємодій соціумів якій формується на основі пошукової, продуктивно-інтелектуальної діяльності, має векторну спрямованість на перетворення біосфери життєствердження Людства в біотехносферу. При дослідженні цього шару міжнародного буття методика «С:С-С-С» впритул використовує концепції типів техногенного суспільства - від Сен-Симона до А.Тоффлера; «техномікі» В. Авагяна, «техногенетікі» Б.І. Кудріна, «організмистіческої теорії» Г.Спенсера, довгих хвиль М.Д. Кондратьєва і їх інтерпретацій Й.А. Шумпетера; стадій розвитку техносфери - від Дж. Бернала до А.Д. Іоселіані; технологічних укладів С.Ю. Глазьева; ареалів просторового розгортання техногенеза С.А. Рафікова; стадій розвитку техніки Г.М. Поварова, екологічних революцій М.Ф. Реймерса. Саме процедури і результати техногенних обмінів складають результативну змістовну основу четвертого базового рівня фундаментальних просторів станів міжнародних відносин.

8. П'ятий базовий рівень фундаментальних просторів станів міжнародних відносин становлять процеси міжнародних обмінів, викликані необхідністю підтримувати ефективне функціонування будь-якого відносно-відокремленого народу, що з виразністю проявляється в розвитку базисних основ його «індивідуального суспільства» - в шарі економіко-формаційного зростання (перетворення), який повинен з достатньою оптимальністю забезпечувати йому цілісність і рівновагу в

динамічно змінному середовищі міжнародного простору даної йому сучасності. При дослідженні цього шару міжнародного буття методика «С:С-С-С» використовує концепції «світ-системи» І. Валлернстайна, «стадій економічного зростання» У. Ростоу, теорії «міжнародних конкурентних переваг» М. Портера та інші.

9. Реальні для історичного часу можливості розвитку потенціалу внутрісоціумної солідаризації, особливо чітко проявляється в процесі міжнародних обмінів соціо-культурними цінностями, в процесах затвердження, просування і захисту образів і зразків міровззренческой культури, ідеологічних нормативів, норм і розрізняються стандартів соціумного і, в цілому, цивілізаційного буття забезпечує єднання багатонаціональних безпекових структур історично сформованого складу народу кожного виділеного соціального організму. Саме вони і визначають підстави шостого базового рівня фундаментальних просторів станів міжнародних відносин.

10. Все просування суб'єктів міжнародної політики по шляхах соціумного виживання (на базі реалізації їх соціопсіхофракталов свідомості по О.А. Донченко и Ю.В. Романенко, гештальтпсихологічних моделей прийняття зовнішньополітичних рішень по Максу Вертгеймер, Курту Коффка і Вольфгангу Кьолеру та ряду інших моделей), складають вже сьомий базовий рівень фундаментальних просторів станів міжнародних відносин, в межах якого відображаються формати міжнародно-правового регулювання глобалізаційних розвиваються межсоціумних взаємин і проявляються домінантні магістралі еволюційного руху Людства до створення єдиного соціуму на планеті на ім'я Земля.

11. Становлення багатополюсних цивілізаційних макросістем, шляхи і стратегії трансформації світопорядку кожного значимого темпорального періоду буття Людства навіть в принципі неможливо як без урахування масштабів протиставлення світоглядних конструктів в суперництві країн і

їх коаліцій, так і без будівництва, за допомогою прагматичного розвитку ансамблів гецивілізаційних міжнародних відносин, компромісних полів співпраці і примирення. Людство в кінці кожного темпорального періоду завжди було змушене шукати прийнятні для більшості соціальних організмів даної їм сучасності способи і форми цивілізаційної солідаризації відповідно до «законів (афоризмам)» Б. Коммонера, доктринам «цивілізаційних вимірів» буття Людства А.Дж. Тойнбі, П.Т. де Шардена, Ю.В. Павленко.